

Paur kute Korxikam me jamā pi'ôk no'ôk ne ja.

Me'õ nhidjibê Epapraj ne arȳm Paurkôt Jejuo aminhõ. Ne kam akubyn õ pykabê Korximã tẽn kam memã ar Jeju'ã ujarënh ba. Nhym mekam kwÿ arȳm tu amim Jeju markumrẽx ne kôt aben pydji. Nhym kam Epapraj Paur'yr tẽn bôx. Mekbê ijé djàkam Paur ãm rã'ã nhym Epapraj 'yr bôx ne kam õ pykabê Korxikam ar ja Paurmã ar arënho nhÿ. Nhym kam tu Paur kute ar omûnh kêtkam tu kum ar kînhkumrẽx. Kute ar omûnhmãn pràbê tu kum ar kînhkumrẽx ne kam arkum pi'ôk no'ôk ne. Nhym bep Korxikam me kwÿ ne me Metîndjwÿnh kabën kupa'ã ar memã arënho ba. Nãm me 'êx ne we,

—Me mykà rênhbit ne Metîndjwÿnh kum me kînh ne meo kra. Ne ajte memã 'êx ne we,

—Metîndjwÿnh kadŷ mrânh djwÿnhmã akabẽn. Djãm abënadjwÿr got ga katât Metîndjwÿnhmã ami-jarë? Dja ga kadŷ mrânh djwÿnh kumrẽxmã ami-jarë gê amû kum ajarë, ane. Kati, nãm me memã 'êx. Nhym me kute mÿjja krënmã nhym me mebê mÿjja pyman memã kum,

—Ê, kwârïk wãnh ja krën kêt, ane.

Kam ne Paur arkum,

—Kwârïk wãnh atemã me kabënwã mar kêt. Nhym bep Kritu ne kabën mexkumrẽx. Tãm gêdja gar 'äno djan kabën ma. Kritu ajbit kute me utär. Kwârïk wãnh kadŷ mrânh djwÿnhmã akabënwã wãm nõ. Kritu pydji ne kute me utär. Kwârïk wãnh

atemā 'õ jabej kêt. Ajbit ne Metīndjwŷnh djwŷnhî ne mÿjja kunî 'y ne kute me utär. Nà, nhym Jeju Bãmbê Metīndjwŷnh tãm ne amiwŷr me bajo bôx. Kra kukwakam amiwŷr me bajo bôx ne me bajo õbikwakumrêx. Nãm ã Paur arkum pi'ôk no'ôko anen kam arkum ano. Tãm ne ja.

1-2 Ba ibê Paurmë gwaj bakamy Ximoximë ne bar ar amã pi'ôk no'ôk ne. Ibê Paur, Metīndjwŷnh kute ijã amim karõ nhym Jeju Kritu kute ijanor ba itêm, ba, ba ne ba ar amã pi'ôk no'ôk ne. Krîraxbê Korxikam Kritu nhõ me ja, õ me mextire ja, ar aje amim Kritu markumrêx ne 'ã angrà tÿx ne Kritukôt aje abeno akamyja, ar amã ne ba pi'ôk no'ôk ne.

Gê Metīndjwŷnh ar ajo djuw mex, Metīndjwŷnhbê me Babãmmë krabê Bënjadjwŷr Jeju Kritu ar ukaprïköt ar ajo djuw mex ne ar ar ajo ba, ne ar amã umar mex jarê gar adjumar mex ne ar aba.

Paur kute Metīndjwŷnhmã arkam amikînh jarênh.

3 Bar ije Metīndjwŷnhmã ar ajo idjâ'wyrkôt mã kum ar akam amikînh jarê. Bãmbê Metīndjwŷnh, gwaj banhõ Bënjadjwŷr Jeju Kritu Bãmbê Metīndjwŷnh kumâ ne bar amikînh jarê.

4 Mýkam ne bar kum ar akam ikînh jarê? Bir, nã gãm ar tu amim Kritu Jeju markumrêx ne kam kôt amã me jadwjy jabékumrêx, amã õ me ja, õ me mextire ja jabékumrêx bar arÿm kuman kam ikînhkumrêx.

5 Be, kute ar amã mÿjja mex djir ne gar kam ama. Metīndjwŷnh kute kàjkwakam ar amã mÿjja mex djir ne katât ar amã arênh, mÿjja mex tãm ne

gar aman tu amim kamnhīxkumrēx ne kam kam ama. Ar aje mȳjja mexkam amakkam ne gar tu amim Jeju markumrēx ne kam kôt amā ō me ja jabēkumrēx. Bir be, nā gām ar Jeju'ā ujarēnh nyja man tu amim kamnhīxkumrēx. Jeju'ā ujarēnhja ne katàt nō. Kabēn punu kêt. Kabēn 'êxnhī kêt. Kam ne katàt nō.

6-7 Be, Jeju'ā ujarēnh ny arȳm wākam ar awȳr bôxwā pumū. Nām me pyka kunīköt Jeju'ā ujarēnho ajmà. Arȳm ne me o ajmà nhym me ar akudjwa arȳm kuman arȳm kum mȳjja mexbit kīnh ne ar o ba. Nām me mȳjja mexbit ma. Be, nām ā wākamdjwȳ ar amā arēnho ane. Gar arȳm ā mȳjja mexbit maro ane. Krax kurūm ar aje mar totokbê ne gar ā amijo ane.

Epapraj ne ar amā Metīndjwȳnh jarēnho tē gar arȳm kôt maro tē. Nà, Epapraj ne ar amā Metīndjwȳnh djukaprī jarē. Metīndjwȳnh ne ukaprīköt ar ajo djuw mex. Nhym Epapraj ar amā ukaprī jarē gar kam arȳm tu amim markumrēx. Nā gām ar anhōkre kadjwȳnhbê,

—Nà, mrāmri ne arȳm Metīndjwȳnh djukaprīkumrēx ne ja, ane. Nà, Epapraj ne ar amā arē gar maro tē. Ar imā Epapraj kī:nhkumrēx. Nām ar iköt àpēnh ar ba. Mrāmri Kritu nhō àpēnhkumrēx ne kum àpēnh ar ba ne kute kanga kētkumrēx. Nām wām ar akam bôx ne ar ikōpdji'ā ar àpēnh ba.

8 Be, Epapraj, ta ne ar imā ar amex jarēn ar imā,

—Ota arkum aben jabēkumrēx. Metīndjwȳnh Karō ne abenā arkum karō nhym ar arȳm kum aben jabēkumrēx, ane. Nām ā ar imā ar ajarēnho ane.

9 Bir be, kam ne bar mā kum ar ajo a'uw. Epa-praj kute ar ajarēnh bar ije mar totokbē ne bar Metīndjwȳnhmā ar ajo idjā'wȳr ry typydji. Nā bām ar kum ar ajā,

—Dja ga prīne arkum 'ā karō gē ar kuman ak-abēnkôt ar amijo ba. Dja ga Akarōo prīne ar no bō, Akarōo ar no bō gē ar prīne akukrādjā ma. Nā bām ar ā kum ar ajo idjā'wȳro ane.

10 Bir be, dja Metīndjwȳnh prīne ar amā ar adjāpēnh'ā karōn ar ano bōn ar amā amikukrādjā jarē gar kam ar ym mā kôt amijo aba mextire gē Bēnjadjwȳr ar akam kīnhkumrēx. Ga kam ar amā mȳjja mexbit kīnh ne ar o aban ajte Metīndjwȳnh maro tē:n amū maro ajkamēn mar rax ne.

11 Gēdja Metīndjwȳnh prīne ar ajo tȳx. Djām uma ngri got. Uma raxo kute mȳjja kunī jakrenh. Ta tȳxo godja prīne ar ajo tȳx ne, ta mexo prīne ar ajo mex ne. Ga kam ar akrānmā amijo aba. Kwārīk wānh gē te mȳjja punu ar akam apōx nār kon ar akaprī ar akam apōx gar mā Jejukôt ajkamēn tu akrānmā amijo aban angryk kēt ne tu akīnhkumrēx.

12 Ne tu Jeju Bāmbē Metīndjwȳnhmā amikīnh jarē. Bir, mȳkam? Bir, ar ym ne gwaj bajo mex. Gwaj bamex nhym kute ō me mextire jamē ro'ā gwaj bamā mȳjja nhōrmā. Kute ō me jamā mȳjja mextire djir ja tām gēdja gwaj baro'ā gwaj bamā kungrā. Ō pykakam a'ubit, ō pykakam me axwe 'ō kēt, mȳjja punu 'ō kēt tām'yr dja gwaj bōx nhym kute gwaj bamā mȳjja ngrānh ne kam ar kute gwaj bajo bamā. Kadŷj ne gwaj bajo mex ne.

13 Be, ar ym ne mrāmri tu gwaj bapytārkumrēx. Amrēbē ne Xatanaj ar gwaj bajo ba gwaj kam

bamā bajaxwebit kīnh ne ar o baba nhym kam kute mrāmri akamàt kō tykkam kute ar gwaj bajo ba pyrāk. Nhym arȳm Metīndjwýnh kubē gwaj bapytà nhym arȳm wānh ar ba. Arȳm tu Xatanajbê gwaj bapytärkumrēx. Xatanaj kute àtykri ar gwaj bajo bajabê ne arȳm gwaj bapytà nhym Kra arȳm ar gwaj bajo ba. Bām kum Kra kīnhkumrēx ja ta ne arȳm ar gwaj bajo ba.

¹⁴Nà, Bām ta Xatanajbê gwaj bapa 'amŷ. Amrēbê Xatanaj ajbit ar gwaj bajo ba nhym kam Bām kubē gwaj bapa 'amŷn gwaj bajo katon gwaj bajaxwe tu o aknon gwaj bajo ba. Kra tyk ne kamrō bikapīnkôt ne Bām gwaj bapytàn gwaj bajaxweo aknon tu mar kêt ne.

Kritu kute raxo katât me kunîjakrenh.

Dju r 1.1; Kar 10.36; Kor 2.9; Idja 1.2

¹⁵Nà, kra ta ne memā Bāmo amirît ne. Djām me kute noo Metīndjwýnh pumūnh got. Me kute noo omūnh kêt. Nhym kam kra ta memā Bāmbê Metīndjwýnho amirît ne. Amē ar kute aben pyrāk. Ar amē tāmŷ. Nhym kam kra ta memā Bāmo amirît ne. Ne kam ajte kubê Metīndjwýnho Krakam ta ne õ mŷjja kunî dīwjwýnh, mŷjja kunî nhõ bēnjadjwýr.

¹⁶Ta ne kute mŷjja kunî 'yr dīwjwýnh. Bām kabēnkôt ne mŷjja kunî 'y. Kàjkwamē pykakam mŷjja ja kunî 'y. Mŷjja me kute noo omūnhkêtjamē mŷjja me kute noo omūnh kêtjamē, tām ne kunî 'y. Me karõ nhõ bēnjadjwýrmē kadŷjy mrānh dīwjwýnh nhõ bēnjadjwýrmē mebêngôkre* nhõ bēnjadjwýr

---

* **1:16** Apŷnh me õ pyka djâri kunîkôt ne me kunî bêngôkre. Kubékà jakamē me kakrâtykmē me babêngôkremē ne me kunî: bêngôkre.

rūnhmē bēnjadjwŷr krymē mŷjja kunī ne amim ipêx ne. Bām kabēnkôt amim ku'y. Näm prîne amim mŷjja kunī 'y, prîne o atom, kam ne õ mŷjja kunī djwŷnh, ta õ mŷjja djwŷnh.

¹⁷ Adjâkam, mŷjja kator kêttri ne Jeju ar tîn ne ba. Djâm pykabê mŷjja ta ar ba? Kati, ta ne kute mŷjja o ba djwŷnh ne kam kute mŷjja 'õ kanga kêtkmrêx. Kute mŷjja kunī 'yrkam ne kute mŷjja 'õ kanga kêt. Kra ta ne ar mŷjja o ba. Nhym mrâmri mŷjja tu kunî râ'â: râ'â.

¹⁸ Nhym ajte Krabê Jeju ta ne õ me ja kadju bênjadjwŷr. Me kute amim Jeju mar ne kôt amijo baja me tâm ne me kute Jeju nhî pyràk. Nhym bep Jeju ne kute krâ pyràk. Jeju ne kam õ me ja kadju bênjadjwŷr. Ta ne kutewa ne kam amikôt mŷjja kunio apôxo tê. Ne kubê Metîndjwŷnh krakam kumrêx me tyk kurûm tîn ne kato. Kam ne ajbit pydji raxo kute mŷjja kunî jakrenh, raxo mŷjja kunîmâ wa.

¹⁹ Kubê Metîndjwŷnh djwŷnhî. Apŷnh Ar kubê Metîndjwŷnh djwŷnhî. Kra kubê Metîndjwŷnh djwŷnhkumrêx. Metîndjwŷnh ne Kramê kute aben pyràk'â amim karô nhym kam Kradjwŷ kubê Metîndjwŷnh djwŷnhî. Ar amê kubê Metîndjwŷnh djwŷnhî.

²⁰ Bir be, Metîndjwŷnh ta ne amim Kra'â karô, krakôt kute amim mŷjja kunio ûbikwamâ, pykakam mŷjja nàr kâjkwakam mŷjja, kunî kute o ûbikwamâ. Mŷjkôt? Krakôt, kra ne me kadju pîte'ykam tyn kamrô ajkapî nhym kam kôt Bâm memâ kabêñ mex jarê nhym me arŷm umar mexbit ma.

Metîndjwŷnh kute meo ûbikwa.

21 Amrēbê ne gar Metīndjwŷnho akurê djwŷnh. Ar aje ajaxwekôtbit ajamak bẽn ne aje mŷjja jaxwebit ar o abakam ne gar o akurê djwŷnh.

22 Nhym bep ajbir ne Metīndjwŷnh ar ajo ūbikwa. Nã gãm ar te amâ kurê nhym Metīndjwŷnh tu ar ajo ūbikwakumrãx. Kra ne me kadŷjy amijo kubêngôkren ruwn kam ty. Nhym kam kôt Metīndjwŷnh ar ajo ūbikwakumrãx. Mŷj kadŷjy ne ar ajo ūbikwa? Bir, kute amiwŷr ar ajo bôx, gar kabem aku'êmã. Ar mrãmri Metīndjwŷnh mexo amextire ne ajmã akute kêt ne ar aba ne ar akam mŷjja punu 'õ këtkumrãx ne kabem aku'êmã. Kadŷjy ne Metīndjwŷnh ar ajo ūbikwa, godja gar arek o tẽn kanga kêt jabej.

23 Godja gar arek aje Jeju 'ã angràn mrãmri adjâm tŷx ne aje kanga kêt jabej ne kam ajte amijã kamnhñxbê kam amak ar o aban kanga kêt jabej. Nã gãm ar arŷm Jeju'ã ujarênh nyja man kam amim kamnhñx ne kam kam ama. Godja gar mrãmri arek kôt amijo atêm rã'ã ne aje kanga kêt jabej ne kam mrãmri arŷm 'yr bôx. Djãm ar gajbit ne gar Jeju'ã ujarênh ma? Kati, pyka kunikôt ne Jeju'ã ujarênh mekôt ajmà. Ba ibê Paur ne ba memã Jeju kukrâdjà ny'ã idjujarênh mõ. Idjapênh ne ja. Kam ne ba kàjbê memã 'ã idjujarênh mõ.

Paur me kadŷjy àpênh.

24 'Ã idjujarênh mõ nhym me arŷm kôt ijo ajkë ba itokry ne. Djãm kôt ikaprî? Arkati, ikînhkumrãx. Me akadŷjy ne ba itokry ne kam ikînh ne. Mete Krituo bikênh nhym tokryja 'ã ne me ijakre. Ba kam ba itokrykôt mete inhõo bikênho ba, ba itokryjakôt ne ba Kritu tokry nhinomã rẽnho tẽ. Jeju

nhĩ kadgy, mete amim Jeju mar ne kute Jeju nhĩ pyràkja, me kadgy ne ba itokryja.

²⁵ Ne me akadgy idjàpênhja. Metîndjwýnh ne me akadgy idjan imã idjàpênh jarë. Ba kam me amã idjàpênh ar iba. Mýj idjàpênh nã? Bir, ije me kuriñmã príne Metîndjwýnh kabën'ã idujarênh itêm nhym me kunî kute marmã.

²⁶ Amrêbê ne me kunîbê Kritu apdju ne. Nãm me bakukâmãre amikam kra jadjwýro têm tãmtã: nhym bipdjur rã'ã. Nhym kam ajbir Metîndjwýnh aryâm memã o amirít, ta õ me mextire jamâbit o amirít ne. Kute amim me ja'ã karôkôt ne memâbit o amirít ne.

²⁷ Amrêbê ne amim 'ã karõ ne kam mebê udju: ne. Ne aryâm jakam memã o kato, õ me mextire jamâbit ne o amirít ne. Mýj ne mekbê udju ne ajbir memã o amirít ne? Bir, Kritu me bakadjwýnhbê ūrja. Täm ne gu me õ mýjja mex'ã amim kamnhîx ne. Kritu me bakadjwýnhbê ūrkam ne myt kunîkôt mä me bamã mýjja mex ngã ba me ikînhkumrêx. Mä ne mýjja mexja kute? Bir, mýjja mex ja ne apêx prãm kêtakumrêx. Mýjja mex ja ne mexo kute mýjja kunî jakrenh, kute me kute õ nêkrêxo amimexja kunî jakrenh mex ne. Dja mä amirít rã'ã ne. Djäm me kwymã ne o amirít ne? Kati, pyka kunîkôt ne õ me jamã o amirít ne.

²⁸ Bir be, kam ne bar mä me kunîmã Kritu'ã ajarë. Ar ikrä mexkôt, ar ikabën mexo ne bar me kunîmã tîn jangijn me kunîmã Metîndjwýnh kabën jarë. Ar ije Metîndjwýnhmã meo imôr ne kum me õrmã. Me kunî aryâm kute Kritu mar mex ne kute inomã mëngh, me täm ne bar ije Metîndjwýnhmã meo imôr ne kum me õrmã.

²⁹ Kadjy ne ba idjàpênhkam ityk djà kêt ne. Djäm Kritu rerek got. Axwe tÿx ne ta tÿxo ijo tÿ:x ba kam me kadgy idjàpênh ra:x ne.

2

*Kritu ajbit rax nhym me kute ja mar kadgy ne
Paur djàpênh raxja.*

¹ Ë, ba ar amã arë, gar ama. Gora ar amã idjàpênh raxjakôt ima. Krîraxbê Raodjikam ar jamë apÿnh krî rûnh djàri me jamë me aje te ipumûnh kêt ba akrânma ar me akunîmã idjàpênh ibaja pumû.

² Mÿj kadgy ne idjàpênh raxja? Ije ar amã tÿx jangjênh gar ajte atÿxmã. Ne ajte ar amã aben jabêñ axikôt akabêñ ne ar abamã. Ga kam ar aje mrämri Kritu markumrëxmã, Metîndjwÿnh kute prîne mekbê o bipdjurja ar aje mar ne aje katât kôt mar ar o abamã. Mÿj ne mekbê o apdju? Kritu. Kritu mekbê bipdjur ne gar aje marmã. Me kute Kritu mar rax ne kute mrämri me õ nêkrêx rûnh pyràk. Dja gar ã Kritu mar rûnho ane. Kadgy ne idjàpênh raxja.

³ Nà, Kritu pydji ne kute amikadgy memã no mex jangjênh djwÿnh. Ajbit kute memã Bämmë ar kukràdjào amirît, kukràdjà bipdjurao amirît nhym kôt me arÿm õ mÿjja mex maro t , õ mÿjja mex maro t n kam kôt no mex. Nhym kam apÿnh me kute Metîndjwÿnh nh o mÿjja mar djàri mrämri kute õ nêkrêx mextire ja pyràk. Be, ga Kritu pydji kute amikadgy memã no mex jangjênh nhym me no mex ne kute õ mÿjja marja pumû.

⁴ Atemā 'õ kêt. Ta pydji ne kute Bāmo amirīt. Ě, me'õ kute ar anoo biñnor karō ne ba ar amā katàt 'ã ajarē. Me 'êx ne kute kabēn punuo amikabēn mex ne o kute ar anoo biknor karō ne ba ar amā ane.

⁵ Nām te jānh prāme ba amybȳmbit imā ar akīnh ne ar amar rā'ã. Arȳm ne ba ar aman kam ikīnhkumrēx ne. Nā gām ar amim Kritu markumrēx ne 'ã angrà tȳx ne amā me uma kêt ne kanga kētkumrēx ne 'āno dja, ne akrānmā aben mē ar aba. Ba kuman kam ikīnhkumrēx ne.

Ar kute Kritubit mar kadjy.

⁶ Bir be, ar aje Kritu Jejuo anhō Bēnjadjwȳrkam ã kôt amijo abao ane, anhō Bēnjadjwȳr Jejukôt ã amijo abao ane.

⁷ Dja gar ã amū Kritu maro abikamēnho atēm kute mrāmri ne pī abatānh kadjy kute pykamā arē ngjēnh ne kute pyka 'amȳnh tȳxja pyràk. Dja gar ã amū Kritu maro abikamēnho atēmo ane, ne ã Kritu 'amȳnh tȳx ne 'āno adjāmo ane. Ne amrēbē ar aje amim Kritu marja arek o tē. Me kute ar amā arēnhkôt dja gar arek o anhȳro tē. Dja gar ã o anhȳro atēm rā'ān prīne mar tȳx ne. Ne kam Metīndjwȳnhmā amikīnh jarē, ne kum amikīnh jarēnh 'āno dja.

⁸ Dja gar aminēje me kabēn punuwā pumū. Dja me kabēn punu 'êx ne amijo kabēn mex ne mōn ar anoo akno. Djām me kabēn punuja kabēn katàt got, kabēn mex got? Kati, me kabēn kajgo mexi. Me ta ne me ar abenmā 'êx ban amū abenmā arēnho mōr tāmtā nhym ī kamin-grāny amū abenmā arēnho mō. Djām Metīndjwȳnh kabēnkôt ne wā? Kati, me ta kukradjākôt ne me

kabēn kajgowā. Nhym bep atemā ne Kritu kabēn katàtā. Mrāmri katàt arē.

⁹ Kubē Metīndjwŷnh djwŷnhkumrēx. Amijo kubêngôkren me bawŷr pykamā ruw. Kubêngôkrekam ne kubē Metīndjwŷnhkumrēx. Ām Metīndjwŷnh djwŷnhī. Ta ne kubē Kritu.

¹⁰ Ne ta gwaj bakadjwŷnhbē nhŷn gwaj bamā umar mexti:re jarē. Gwaj bamā umar mextire jarē gwaj kam bakīnhkumrēx. Mā ne gwaj bakīnh kute? Bir, mrāmri me kute ð nêkrêx rū:nhkam kīnhja pyràk. Dja gwaj Jejukam bakīnho bamā nêkrêx kīnhja jakrenh mex ne. Ě, mrāmri ne Kritu raxo kute me bēnjadjwŷr rūnhmē me bēnjadjwŷr kry kute meo baja kunī jakrenh. Ta ne umar mexo ar gwaj bajo ban gwaj bajo kīnho ba, gwaj bamā kīnh jangjênh ba.

¹¹ Arȳm gwaj baje Krituo aminhōkam ne gwaj atemā bakukrâdjà. Gwaj bakukrâdjà tūm, gwaj bajaxweja ne gwaj arȳm tu wānh kangan kum banhire. Ne kam gwaj bamex kute mrāmri ne mekbē idjaer kute me my nhinhu kà rēnh nhym me kam mex ne kīnhja pyràk. Me bajtem kute Metīndjwŷnh nhō me ja mar kadjy ne me me my nhinhu kà rē. Nām me me my nhinhu kà rēn mūm kurēn kam kīnh nhym Kritudjwŷ arȳm gwaj bamā gwaj bakukrâdjà tūmja mūm ā rēnho ane gwaj kam ā badjwŷ ā bamexo ane nhym Metīndjwŷnh arȳm gwaj bakam kīnh ne.

¹² Jeju akubyn tīn ne me tyk krā kurūm kator'ā ne ngônhmā gwaj bajangjênhja amijakre. Ngônhmā gwaj bajangjênh ne kute Jeju tyk ne pykakam ir pyràk. Nām me ā ngônhmā gwaj

bajangjêho ane. Ngônhmã gwaj bakrã jangjêh, gwaj kam akubyn bakrã apôx ne kute Jeju kënkre kurûm akubyn tñ ne kator pyràk. Metñndjwÿnh ta ne tÿxo akubyn Krituo tñ, me tyk kurûm Krituo kato. Gwaj kam arÿm tu amim kamnhñxkumrêx nhym kam ngô kurûm me bakator kute gwaj badjwÿ akubyn batñ pyràk, kute ta tÿxo Kritumê ro'ã gwaj bajo tñ pyràk. Kam dja gwaj bakukràdjà nykôtbit amijo baba.

13 Bir be, amrêbê ne gwaj baje batyk pyràk ne ar baba. Nã gwaj bajaxwekumrêx ne mûm amikukràdjà tûm rënh këtkam kute me batyk pyràk. Nhym bep ajbir ne Metñndjwÿnh gwaj bajaxwe kunñ biknorkumrêx. Nhym kam kute Kritumê ro'ã gwaj bajo tñ pyràk.

14 Arÿm ne Metñndjwÿnh Môjdjê kukràdjào apêx. Môjdjê kute memã “Kwârîk wân” anhÿr ne 'ã pi'ôk no'ôkja arÿm o apêx. Nã gwaj te kukràdjâkôt amijo babamãñ ãm mã bajamakkre kêt. Nhym kam Metñndjwÿnh õkre kadjwÿnhbê,

—Ikra tykkôt, mete pîte'ykam kum o i'êk nhym tykkôt dja me tu amim ikamnhñxkumrêx ba kam me'ã mex rë. Näm me te Môjdjê kukràdjâkôt te o anen mar këtkumrêx ne, ane. Näm ã Metñndjwÿnh o anen ã Môjdjê kukràdjào apêxo ane.

15 Be, Kritu tykkôt ne Metñndjwÿnh me karõ punu rûnhjadjwÿo ajkë, me karõ punu nhõ bënjadjwÿrmë, me tãm ne Metñndjwÿnh meo ajkë. Näm me amipardja'ã me pa 'amÿn kam meo kurwÿko ban meo bôx. Me ipôkri ne me meo kurwÿko ban meo bôx ne kam prîne mekbê àbêr djà kunñ apdjun kam memã me uma ngranh mex ne. Nhym me kunñ

kôt omūn arȳm kôt kuma. Nām ā Kritu tykkôt ā Metīndjwŷnh me karō punu rūnho bikēnho ane.

16 Metīndjwŷnh kute me karō punu rūnho bikēnhkam kwārīk wānh õ kukrādjàja mar kêt. Nām me Môjdjê kukrādjà kupa'ā mekbê mȳjja pyma ar o ba ne memā amijangri'ā apnê. Bir be, kukrādjà kakritja dja gar mar kêt. Metīndjwŷnh arȳm kute mȳjja tūmja apêxkam dja gar mar kêt. Kwārīk wānh ga arīk ar adjàkur abakam gê me'õ adjàkur mȳr jabej ar amā kabēn 'õ jarēnh kêt, nàr kon, mȳjjao akōm mȳr jabej gê me'õ ar amā kabēn 'õ jarēnh kêt. Nàr kon, me rer mex 'õkam, mytyrwŷ 'õkam, akati 'õkam, me rer mexo mōrkam, mekôt ar aje amijo anhŷr kêtkam, kwārīk wānh gê me kam ar amā kabēn 'õ jarēnh kêt. Kwārīk wānh mȳjja kukrādjà ja mȳr jabej gê me'õ ar amā àkrê kêt.

17 Kritu bôx kêttri ne me kukrādjà ja arīk kam ar ba. Nām me Kritu kutêp ar kukrādjà jabito ba. Kajmā'ā ari o ba nhym kam bôx ne arȳm o ajngrà, kukrādjà tūmja tu mûm kumē.

18 Kwārīk wānh me 'êx ne kute amijo pijàm ne arīk Metīndjwŷnh kadju mrānh djwŷnhmā kabēnja wānh nō. Nām me kum mȳjja ja kînh ne 'ā ar amā apnê, ar aje me kudjwamā. Nām we me,

—Dja gar me ikudjwa kadju mrānh djwŷnhmā amijarēn kum rax jarē nhym arȳm Metīndjwŷnh kum ar akînh. Dja ga ar o anhŷr kêt nhym arȳm kum ar akînh kêt. Djām abēnjadjwŷr got ga tu Metīndjwŷnhmā akabēn, ane. Kati, nām me 'êx. Kwārīk wānh wām nō gê me ja ar anoo biknor kêt.

Nām we me biptirkam mȳjja pytiro ikwān we ar amā kôt 'ā ujarēnh ba. Kati, nām me 'êx. Me ja ne me kajgo mex ne kam we ar amā mȳjja jarēnh ban

we amijo àmra ba. Kati, nãm arïk ar ta amijo 'êx ne amijaxwekôt amiman kam we amijo àmra ba. Kati, nãm me 'êx.

¹⁹ Ne arÿm Kritumã iren 'amÿnh kêt.

Kritubê Metïndjwÿnh djwÿnhkumrëx. Ta ne wÿnhñ. Kute ta krã pyràk. Me baje Kritu mar ne gu me baje ï pyràk. Nhym bep Kritu ta ne kute krã pyràk nhym me kum iren 'amÿnh kêt. Nã gu me bakukràdjàri ajkanhõk ne kam tu batypydji. Apÿnh kêtê. Me bakukràdjàmẽ me bakudjêk kunõ aben pydjin me bakrãmã kumẽ.

Nãm ã Kritu ta kubê krâkam ta ïo djuw mexo tẽ, me bajo djuw mexo tẽmo ane. Kritu ne ta õ me jamã bënjadjwÿr ne kam amim meo atom ne meo djuw mex. Te apÿnh me ba djàri baba nhym tu amim me bajo atom, me bajo aben pydji gu me batypydjin aben mẽ ar baban kam kôt bamã aben jabên kam baro'ã Kritu maro tẽ. Metïndjwÿnh ne amim me bajã karõ gu me kam kàjmã kôt ã maro batẽmo ane.

²⁰ Arÿm ne gar Kritumẽ ro'ã ty nhym arÿm ar amã mÿjja kukràdjà kakritja mûm kumẽ. Kritu kute ar amã mÿjja o apêx gar kam mã ajte amã akukràdjà kakrit kînh. Mÿkam ne gar akubyn mã amã pyka jakam me kukràdjà jabit kînh ne kôt ar amijo aba? Nãm we me,

—Kwärïk wãnh byr kêt,

—Kwärïk wãnh kakinh kêt,

—Kwärïk wãnh kupênh kêt, ã we anhÿr ar ba gar kôt amijo aba.

²² Djãm Metïndjwÿnh kukràdjà ne ja ne me we ar "Kwärïk wãnh" ar o ban mekbê mÿjja pyma ar o ba? Kati, me ne me ane. Kukràdjà tûm,

kukrādjà kakritja arȳm kêt. Metīndjwŷnh arȳm kukrādjà tūmjao apêx gu me arȳm kôt amijo baba kêt. Mrāmri kute me badjâkur djà pyràk. Tebê dja me batikkrekam apêx ne me banhî'ã apêx ne me bakrâkâ'ã mrâ. Nâm ã kukrādjà kakrit, kukrādjà tūmjao apêxo ane.

²³ Me kute mebê mŷjja pymaja ne me 'êx ne kab  n mex ne. Bep kat  , n  m me tu ar mŷjjam   amijar  nho ba, mŷjja Metīndjwŷnh ne ar kum amijar  nho ban 'ã mem   apn   nhym me kudjwa. N  m we me 'êx ne we ar amijo pij  mo ban ar ta aminh   djwŷnho bik  nho ba. Me ta kute we amib   axwe r  nhm   pr  ne amijo bik  nho ba. Metīndjwŷnh kute mem   ja jar  nh k  t. Me ta ne me ar  k ta kute amijaxwe b  nm   ap  nh amijo ba dj  ri amijo ba. N  m me amititik ne kam amijo bik  nh mexo ba. Kati,   m kajgo mexi. N  m me te aminh   djwŷnhja te o ane nhym   m m   axwe. Dj   n  m me amib   axwe kur  ? Kati, n  m me te o anen m   axwe.

3

Ar kute kat  t amijo bam   arkum 'ã kar  .

¹ Gora ar Kritum   ro'ã arȳm akubyn at  nkam, ng   kur  m ar ajap  x kute akubyn at  n pyràk, kam dja gar k  jkwakambit mŷjja jabej ajkam ama. Kam ne Kritu nh  , Metīndjwŷnh djub  k'  nh nh  .

² Dja gar k  jkwakam mŷjjak  bit ajamak b  n. Kw  r  k w  nh pykakam mŷjja mar k  t.

³ Kute Kritum   ro'ã arȳm atyk pyràk. Dj  m me tykkam kute pyka jakam mŷjja mar got. Bir be, arȳm Kritum   ro'ã ar atyk ne ro'ã akubyn at  nkam, dja gar jakam, pyka jakam, Kritum   atypydjin ari

ar aba. Nhym kam Kritu kadjwŷnhbê, Metîndjwŷnh ar ajo bipdjur mex ne, kute apytâr mex kadju. Kam dja gar kajkwakam mŷjjabit ma.

⁴ Be, Kritumê ne gar atypydjin ar aban kam tu afînkumrêx ne. Gêdja Kritu akubyn raxo amirît ne kam abêngôkredjwŷ* arȳm araxo amirît.

⁵ Bir be, kam dja gar arîk abawâ tu krâ'yrkumrêx gê on wânh nõ. Kwârîk wânh gar krô'ã aprô kêt, nhym me nijadjwŷ krô'ã mjên kêt. Ar aprô prâm, nhym me ni mjên prâmja kwârîk wânh nõ. Gê me my prô prâm ne kurê ar ba, nhym me ni ar mjên prâm ne kurê ba kwârîk wânh nõ. Me kum mŷjja punubit prâmja kwârîk wânh nõ. Ne me kum nêkrêxbit prâmja kwârîk wânh nõ. Nãm me kum nêkrêxbit kînh ne kam kôtbit amak bën ne kam kum Metîndjwŷnhja mar prâm kêtatkumrêx. Me kute mŷjja Metîndjwŷnh karô nhipêx ne kute we kum ar amijarêho baja tâm ne Metîndjwŷnh kum kînh kêtatkumrêx. Nhym me kum nêkrêxbit prâmjadjwŷ kum kînh kêtatkumrêx. Amê punu nhym kam kum kînh kête aben pyràk ne. Kam ne ba ar amã,

—Tâm gêdja on wânh nõ, ane.

⁶ Mŷjja ja kunîkôt ne Metîndjwŷnh mekam ngry:k ne. Godja me kute mŷjja jao ban kam kute Metîndjwŷnhkôt amijo ba kêtatkumrêxja, me tâm gêdja Metîndjwŷnh mekam ngryk ne ï memã o pãnh.

⁷ Nhym bep amrêbê ne gar gadjwŷ ã amijo aba punuo anen ajbit ma.

⁸ Bep jakam dja gar on mŷjja ja kunî kanga. Kwârîk wânh gar angryk kêt ne memã adjàkjêr kêt

---

* **3:4** Apŷnh me õ pyka djâri kunîkôt ne me kunî bêngôkre. Kubékâ jakamê me kakrâtymê me babêngôkremê ne me kunî: bêngôkre.

ne aje amipānhmā mar kêt ne me kàmex jarēnh kêt ne ajajkwakam akabēn punu 'õ jarēnh kêt. Me my kute me nire kukràdjà'ã me aprýja dja kêt. Nhym me niredjwÿ kute me my kukràdjà'ã me aprýjadjwÿ dja këtkumrêx.

9-10 Kwârïk wânh gar akukràdjà tûm jakôt abenmâ ajetxnhî kêt. Arÿm ne gar akukràdjà tûmja mûm kunî më. Ar aje akukràdjà tûmkôt aje abenmâ ajêx aba ja ne gar arÿm nhî'äm kunî më. Pânh ne gar akukràdjà nykôt myÿja mexbit ma. Metîndjwÿnh kute ar ajo ny nhipêx djwÿnh ne ar ajo nyo tê, ar aje Metîndjwÿnh mex pyràk kadŷj ne ar ajo nyo tê, prîne ar aje Metîndjwÿnh markumrêxmâ ne ar ajo nyo tê.

11 Metîndjwÿnh kute meo nykam ne me arÿm abenmâ kre rax kêt ne tu arÿm abenâ tÿm ne typy-dji. Arÿm Kritukôt me apÿnh ba djàri kute abeno kurê djwÿnh kêtê ne kam arÿm tu abeno kamyn abeno õbikwa. Me bajtemmë mebê idjaermë, me tâm ne Metîndjwÿnh arÿm meo aben pydji. Ne ajte me my nhinhu kà rênhmë me mykâ tâmë, me tâm ne Metîndjwÿnh ajte meo aben pydji. Me kute arÿm me krôrmë me krôr kêt apÿnh õ pykakam ba djàri bajamë, me tâm ne Metîndjwÿnh arÿm meo aben pydji. Me kute me pa 'amÿnh nhym me memâ àpênh kajgo ar bajamë me kute memâ o pânh kadŷj àpênhjamë, me tâm ne arÿm Metîndjwÿnh meo aben pydji. Nà, ne arÿm memâ me kute abeno kurê djwÿnhja arÿm o ajngrà. Kritukôt ne me aben pydji ne kam kute Kritubit mar, arÿm ajbit kute amikajmâtâ mar. Djâ nâm kum me 'õ kînh kêt ne? Kati, nâm kum me kunî kînh ne me 'ano dja. Nâm

me 'āno āmo aben pyrāk ne.

¹² Ga Metīndjwŷnh kute amijo ar apytâr ne arȳm kute amim ar ajo bikjêr ne kam kute ar ajo mex ne kum ar ajabékumrêxja pumû. Kam gêdja gar tu amim akukràdjà ny man kôt amijo aba. Gora ar amā me kaprî ne adjukaprî ne ar meo aba. Kwârîk wânh ar ajô apydji arax prâme ari aba kêt. Dja gar memâ aprî mex ne ar meo aba. Tu akabôt katin akrânmâ ar meo aba. Be, mÿjja mex ja dja gar ã maro anen kam tu kôt amijo aba.

¹³ Gêdja me'õ ari kute anoknoro ba jabej kwârîk wânh ga kum adjâkrê kêt ne mā kum akab n mex jar . Dja gar ã anen ar abeno aba. Dja gar abenkam amikr  rax jabej n r kon amikr  ngri jabej tu o aknon abenkam angryk k t. Gar B njadjw r djw nh arȳm ar aje kam amikr ja tu o biknorkumr x ne ar akam ngryk k tja pumû. Dja gar ã anen ar aje abenkam amikr ja tu o abiknorkumr x ne abenkam angryk k t.

¹⁴ Gora ar mÿjja ja kun k t amijo aban kam ajte iby am  aben jab . Gora ikab n ja ma. Ar am  aben jab n ar abeno aba. Ar atypydji dj  ne ja. Ar am  aben jab n kam atypydjin kam amexkumr x.

¹⁵ Dj m ar aje abeno ajtemm  ne Met ndjw nh amiw r ar ajuw? Kati, gar atypydjin aben kam adjumar mex kadjy ne amiw r ar ajuw. Bir be, kam dja gar adjumar mexbit ma. Kritu ta umar mextire jao dja ar am  umar mextire jadj  ne o aben n je me akukr . Dja ta   me umar mex dj o pr ne ar aja n kam o aben n je ar ajakre.  , gora ar Met ndjw nhm  amik nh jar .

¹⁶ Gora ar pr ne ajamakkrekam Kritu kab n

kunī nhōn kōt ar amijo aba. Ne akabēn mexo abenmā Metīndjwŷnh kukrâdjà jarēn o abenmā tĩn jadjà. Ne Metīndjwŷnh'ã angrer aba. Mebê idjaer nhō me ngrer tūm jarēn kam ajte Metīndjwŷnh Karõ kute ar amā me ngrer ny jarēnhjadjwŷ jarē. Ne Metīndjwŷnhmā ar amikīnh jarē, angrerkôt kum akadjwŷnhbê akīnh jarē.

17 Dja gar Bēnjadjwŷr Jejukôt amijo aban Jeju Bāmbê Metīndjwŷnhmā amikīnh jarē. Djām ar akâtàm, djām ar anhō bēnjadjwŷr kêt dja gar adjàpênh punun akabēn punu? Kati, ar abê Bēnjadjwŷr Jeju nhō àpênhkam dja gar adjàpênh mexkumrêx ne akabēn mex ne. Ar abê Bēnjadjwŷr Jeju nhō àpênhkam dja gar anhō bēnjadjwŷrkôt animan kôt akabēn mexkumrêx ne kôt adjàpênh mexkumrêx ne mŷjja kunīkôt Jeju Bāmbê Metīndjwŷnhmā amikīnh jarē. Kritukôt kum amikīnh jarē.

18 Ê, ar apa, ar anire, arȳm ar amjênja dja gar amjên kabēn man kôt amijo aba. Bēnjadjwŷr djwŷnh kute ar amā ã anhŷrkam dja gar ã amjên kabēn mar ne kôt amijo abao ane nhym kam mexkumrêx ne.

19 Ê, ar apa, ar amy, ar amā aprō jabêñ kum akabēn djà jarênh kêt ne kum akabēn mexbit jarē.

20 Ar apa, ar aprîre, gora ar ar anāmē ar abām ar kabēn man ar kabēnkôt amijo aba. Ar kute ar amā kabēn jarênhjakôt amijo aba ne o abiknor kêt. Nhym kam Bēnjadjwŷr djwŷnh ar akam kînhkumrêx ne.

21 Ê, ar apa, ar ajabatanhja, kwârïk wânh gar akra arkum akabēn kêt ne arkum ngryk jadjàr kêt.

Arkum akabēn mexbit jarē. Dja gar arkum adjàkrê nhym ar arȳm kaprī ne katàt mrānhja kanga.

22 Ë, ar apa, memā ar adjàpênh kajgo ar abawā, me kute ar ajo pānh ne amim ar apa 'amȳnh gar memā adjàpênh kajgo ar abawā gora ar pyka jakam ar apa 'amȳnh djwȳnhja kabēn ma. Kute mȳjja ar amā arēnh kunikôt dja gar kabēn man kôt amijo aba. Djām me kute ar apumūnho ku'ekambit got gar memā adjàpênh mex ne, nhym we me ar akam kīnhmā? Kati, me kàxādjwȳ dja gar tu adjàpênh katàt ne. Ar amā Bēnjadjwȳr Jeju kīnh ne amā umakam dja gar tu kum adjàpênh katàt ne.

23 Gora tu ar adjàpênhkumrēx. Kwārīk wānh gar adjàpênh punu kêt. Dja gar tu adjàpênh kunī amā kīnh ne kupênho tē. Ne tu adjàpênh mexkumrēx ne katàt adjàpênh tē. Djām pykabê mebêngôkre 'ōbitmā ne gar apê? Kati, kàjkwa kam ar anhō Bēnjadjwȳrmā ne gar apê. Kam ne ba ar amā katàt ar adjàpênh'ã karō, ar aje katàt adjàpênhwāo atēmmā ne ba ar amā adjàpênh'ã karō.

24 Gora ar ama. Bēnjadjwȳr djwȳnh ta dja ar amā o pānh. Kute õ me jamā mȳjja mextire djirja dja ar amā kungā gar amim aby. Bir be, Bēnjadjwȳr Kritumā ar adjàpênhja man kam kôt kute ar apa 'amȳnh djwȳnhmā adjàpênh ar aba.

25 Bep apȳnh me axwe djari gêdja Metīndjwȳnh memā axwe pānh jarēnho tē. Amrēbê tīnri axweri gêdja Metīndjwȳnh kôt kum o pānh ne, tīnri axwekam dja memā o pānho aben pyràk ne. Djā nām we,

—Ije bep tāmjā ne ōbikwa krāptī ne kam bēnjadjwȳr rax. Kwārīk wānh kum pānh jarēnh

kêt. Ba 'uwtt̄jamā pānh jarē, anh̄ȳr got? Kati, nām tu memā pānh jarēnho aben pyràk ne. Ne me axwekam katàt memā o pānh.

4

Me bēnjadjw̄yr kute õ àpēnho ba katātmā.

¹ Ë, ar apa, ar aje meo pānh ne amim me pa 'am̄yñh nhym me ar amā àpēnh kajgo ar bawā, ar amā ne ba ikabēn. Gora ar anhō àpēnhmā akabēn mex jarēn meo aba katàt. Ë, ar gadjw̄y ne gar kàjkwakam anhō Bēnjadjw̄yr. Gora ar ama. Tām ne ja.

² Ë, ar apa, gora ar akupānhtā Met̄indjw̄yñhmā akabēn 'āno dja. Gora ar Met̄indjw̄yñhmā ami-jarēnkam amā adjukanga kêt ne aje kum ami-jarēnh ar o abakôt aje m̄yjja'ã 'w̄yrja tām dja gar kam ama. Ne kum ar akabēnkôt kum amikñhdjw̄y jarēnh 'āno dja.

³ Kum ar akabēnkôt ar badjw̄y kum ar ijo a'w̄y gê Met̄indjw̄yñh m̄yjja kute ar ibê àptarjao ajngrà bar tu memā Met̄indjw̄yñh kabēn jarē, memā Kritu jarē. Nām mekbê apdju bar kam ije memā o amirñtmā. Kam ne ba mekbê ijé djàkam idjāmja. Nā bām ije memā Kritu jarēnho itēm katikôt nhym me mekbê ijé djàkam imē.

⁴ Bir be, kam gêdja gar kum ijo a'w̄y, ije memā arñnh ne ije katàt memā o amirñtmā. Ije Jeju mekbê bipdjurja memā arñnh ne ije memā mā o amirñt nhym me kute katàt marmā. Nà, kadju ne Met̄indjw̄yñh amim idja, ije prñne memā o amirñtmā. Tām ne ja.

5 Be, me kàtàm kadgy, me kute Jeju mar kêtja, kadgy dja gar akrànmã amijo aba mextire ne memã akab n mexbit jar . G dja aje Jeju'  adjuar nh dj  aw r b x ga kam mekm  Jeju jar .

6 Gora akr nm  mem  adjuar nho akr  g  me ar am ,

—E kum goja ajte adjuar nho nh . Ga n  g m akab n mar pr mre, ane. G dja me kute m j ja '  mar pr m jabej akukij ga kam mem  kat t '  adjuar nho nh . Be, t m ne ja.

Ap nh  bikwam  kute kab n janor.

7 Ota me bakamy Xikiku dja ar am  pr ne ijar . Gwaj bam  Xikiku jab kumr x t m dja ar am  ijar . N , n m ik t  p nh mexkumr x ne  p nh kanga k tkumr x. B njadjw r nh   p nhkumr x ne ja. N m ar ik t kum  p nh ar ba. Ta dja pr ne ar am  ijar .

8 Kadgy dja ba ar aw r ano, kute ar am  ar ijar nh gar aje ar imar nhym kute ar am  k nh jadj r gar ajte at x ne ak nhm . Kadgy dja ba ar aw r ano.

9 Gwaj bakamy Ônemudjw  dja ba ano, w m ar ro'  ar ano. Gwaj bam  Ônemu jab kumr x, t m dja ba ano. N m amim Kritu markumr x ne kanga k t. Ar ajo ' . Be, ar ta dja ar ar am  jakam m j ja kun  jar .

10 Gwaj bakamy Arxakum  ar iro'  mekb  ij  dj kam dja. Ne ar ajo aman w m ar am  amijarē. Nhym Makudjw  kub  Banabe t mdjw ja adjw nhdjw  ar ajo aman w m ar am  amijarē.  , ar y m ne ba ar am  '  kar . Dja ar aw r t n b x gar amiw r o wadj n kum akab n mex jar .

11 Jejuw, mete kum Juxu jarēnhja adjwŷnhdjwŷ ar ajo aman wām ar amā amijarē. Be, Arxakumē Makumē Jejuw ar ajbit ne Ar kubê idjaer ne kute amim Jeju mar ne ar ikôt àpênh ar ba. Ar kute mekmā Jeju jarēnh nhym me kute amikajmâtā Jeju mar nhym Metîndjwŷnh kute ar meo bamā ne ar ikôt àpênh ba. Nām ar ikôt àpênh mexkumrēxo ikînh ne.

12 Epapraj, ar ajō 'õ ne kubê Kritu Jeju nhō àpênh ne ar ajo aman wām ar amā amijarē. Nām Metîndjwŷnhmā ar ajo à'wŷr 'ãno dja. Tyk djà kêt ne ar ajo à'wŷro ban kum,

—Ga dja ga aro tŷx gê ar ajā ngrà tŷx ne akanga kêt ne amar mex nhinomā kurē. Ga dja ga arkum 'ã karō gê ar kôt mrā, aje amim ar'ã karōkôt mrā. Nām ã kum ar ajo à'wŷro ane.

13 Be, ba ne ba inoo Epapraj pumūn kôt ar amā 'ã pi'ôk no'ôk ne. Mrämri ne ar ajā àpnhix ne. Krîraxbê Raodjikam ar jamē krîraxbê Ijeporikam ar jamē me akunĩ'ã ne àpnhix ne. Ba ne ba arŷm omūn ar amā 'ã pi'ôk no'ôk ne.

14 Rukabê me kane djwŷnh gwaj bamā kînhkumrêxjamē Temanhmē ar ar ajo aman wām ar amā amijarē.

15 Nā bâm Raodjikam gwaj baje abeno bakamyo ama ne. Gora arkum ijarē. Nîpa nhûrkwâkam ar kute Jejukôt aben pydjiwâmē Nîpa bêngôkremē ne ba o ama ne. Ar wâmâdjwŷ ijarē.

16 Ë, ije ar amā pi'ôk no'ôk nhôrwā gar omū:n omûnh pan kam amû krîraxbê Raodjikam ar kute Jejukôt aben pydjiwâmâ angâ gê kam ar amipânh ar amā wâ ngâ. Dja ba ije wâm ar amā pi'ôk no'ôk nhôrwâ gar ga wâ pumûn amû ar wâmâ angâ gê

Raodjikam ar wā amrē amipānh ar amā wā ngā.
Gar aprakamā omū.

¹⁷ Ë, Akipumā kum,

—Gora Bēnadjwyr kute amā adjàpēnh jarēnhja on
o tēn inomā amē, ane.

¹⁸ Ba ibē Paur ne ba wām ar amā ikabēn ne.
Nhym bep ngrire ja ne ba ba inhikrao ipēx ne. Nā
bām ar ajo aman kam wām ar amā amijarē. Gora
mekbē ijē djàkam idjāmja man o abiknor kêt. Gê
Metīndjwýnh ukaprīkôt ar ajo djuw mex. Tām ne
ja.

Metīndjwŷnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560